

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

« 29 » _____ 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИСТЕМА ПОЛІТИЧНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ

підготовки бакалаврів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Мальована Юлія Геннадіївна, к.політ.н., доцент, доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від "22" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Є.Г.Цокур

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Н.В. Горло

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2025 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: rudnevanna2017@gmail.com

Телефон: 0663894588 (Мальована Ю.Г.), 0953382563 (Руднева А.О.).

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Telegram.

Кафедра політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а.

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Система політичного та державного управління України» є формування у студентів комплексу знань і навичок щодо теоретичних основ, сутності, змісту та особливостей функціонування системи політичного та державного управління в Україні. Курс формує критичне мислення та аналітичні навички, що дозволяють студентам оцінювати політичні процеси, ефективність управлінських рішень та виявляти проблеми в системі державного управління. Ці знання є основою для розробки нових інструментів управління та активної участі у реформуванні системи державного управління в Україні.

Курс «Система політичного та державного управління України» охоплює широкий спектр питань, що стосуються теоретичних засад, правових основ, структури та функціонування системи управління в Україні. Він дозволяє студентам зрозуміти, як приймаються політичні рішення та як функціонують інститути влади, як держава взаємодіє з громадянським суспільством, як ефективність управління впливає на розвиток країни, та як здійснюється реформування системи. Студенти досліджують структуру та повноваження органів державної влади, аналізують політичні процеси та роль інститутів у формуванні політики. Крім того, вони вивчають проблеми і виклики, що стоять перед системою управління, а також можливі шляхи її реформування.

Вивчення системи політичного та державного управління України є ключовим для розуміння того, як влаштована та як функціонує держава. Це дає студентам змогу отримати комплексні знання про інститути влади, їх взаємодію, а також механізми прийняття та реалізації рішень. Таке розуміння є основою для критичного аналізу політичних процесів і підготовки майбутніх фахівців, здатних брати участь у реформуванні та модернізації державного управління.

Сучасний ринок праці вимагає від фахівців знання системи політичного та державного управління України, оскільки це є основою для розуміння політичних та економічних процесів. Фахівці здатні аналізувати державну політику, оцінювати ефективність управлінських рішень і пропонувати шляхи вдосконалення, є конкурентоспроможними і затребуваними в державному секторі, неурядових організаціях та бізнесі. Ці знання дозволяють їм ефективно взаємодіяти з органами влади та враховувати особливості державного регулювання у своїй професійній діяльності. Цей курс надає базові знання, необхідні для розвитку стратегічного мислення, що є ключовим для ефективного виконання професійних обов'язків у сфері політики та суміжних галузях.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Кратологія», «Партологія», «Вступ до спеціальності».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	вибіркова	
Семестр	3-й	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120	

Лекційні заняття	10 год.	
Семінарські заняття	10 год.	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	100 год.	
Консультації	особисті – понеділок, з 14:30 до 16:00, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: rudnevanna2017@gmail.com	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1802	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності. РН02. Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності. РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності. РН04. Мати навички професійної комунікації. РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Опитування на семінарських заняттях; тестування в системі Moodle
ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та	Опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle

практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	
ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. РН 14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. РН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. РН17. Розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.	Опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру з презентацією його результатів

функціонування. РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань. РН18. Розуміти тенденції розвитку світової та вітчизняної політичної думки, визначати вплив політичних ідей на розвиток політичних явищ та процесів. РН19. Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	
СК12. Здатність розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів. РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	Опитування на семінарських заняттях; розробка та захист індивідуального дослідницького завдання

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Місце державного управління в системі суспільно-політичних відносин сучасної України.

Державне управління як основний різновид соціального управління, галузь наукового знання і освітня галузь.

Природа управління як соціальне явище. Поняття соціального управління і державного управління. Визначення категорії «держава». Характерні ознаки та специфіка державного управління. Державна політика як цілеформуючий фактор діяльності державного апарату та державної служби. Політична система та державне управління.

Світові наукові школи управління та етапи розвитку управлінської наукової думки. Державне управління та суміжні дисципліни. Класичні теорії державного управління та їхня практична значимість. Теорія державного управління як самостійна галузь наукового знання, її об'єктно-предметне поле і функції.

Мета державного управління. Ієрархія цілей і «дерево цілей» державного управління. Функції державного управління і їх класифікація. Надання послуг як функція державного управління. Механізм реалізації функцій державного управління. Закономірності і принципи державного управління. Класифікація принципів державного управління. Застосування принципів державного управління. Понятійно-категоріальний апарат і методологія науки державного управління. Освітня галузь «Державне та політичне управління» та її роль у формуванні національних управлінських кадрів.

Сучасні парадигми та зміст системи державно-адміністративного управління.

Концепція «нового державного управління». Концепція демократичного державного управління. Державне управління та державний менеджмент: спільне та відмінне. Політизація державного управління: позитивні та негативні наслідки. Специфіка системи державно-

адміністративного управління. Закономірності функціонування і розвитку системи державного управління.

Проблема вироблення політичного курсу. Конституція – процедурні аспекти управління. Законодавчі органи в механізмі державного управління. Класифікація та функції політичних виконавчих органів. Способи здійснення управління: бюрократія та альтернативні системи управління. Судова влада та її функції. Взаємодія урядових установ в механізмі державного управління.

Змістовий модуль 2. Державна влада та державне управління.

Функції держави та класифікація функцій державного управління (основних, спеціалізованих та допоміжних). Державне управління як система, що розвивається, та його принципи. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Юридичне та ресурсне забезпечення державного управління. Основи побудови організаційної структури державного управління.

Поняття державної влади. Конституційна модель поділу державної влади в Україні. Державний механізм: державний апарат, державні установи і організації. Державне управління і виконавча влада: співвідношення і взаємозв'язок. Державне управління і місцеве самоврядування в Україні.

Унітарна та федеративна організація державного управління. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. Моделі державного управління: світовий досвід. Проблеми взаємодії, структура та ієрархія державного управління (центральні, регіональні та місцеві органи управління) у розвинутих країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи.

Державно-політичне управління на регіональному рівні.

Сутність регіонального управління. Інституціональне середовище управління регіональним розвитком. Регіональні органи державного управління. Відносини місцевих державних адміністрацій з іншими органами влади. Досвід розвитку регіонального управління в ЄС.

Міське самоврядування та його роль у державному управлінні.

Теоретичні засади та сутність місцевого самоврядування. Організація і функціонування місцевого самоврядування. Реалізація повноважень органів місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення та асоціації органів місцевого самоврядування. Формами безпосереднього волевиявлення територіальних громад. Основні позиції реформування місцевого самоврядування в Україні.

Змістовий модуль 3. Організація системи державно-адміністративного управління.

Сутність системи державного управління і її структура. Основні логічні схеми системи державного управління. Державно-управлінські відносини. Прямі і зворотні зв'язки в системі державного управління. Багатоманітність як умова стійкості і динамізму системи державного управління. Державне управління в системі соціального управління.

Держава як суб'єкт управління суспільним розвитком. Сутність, основні характеристики та світові тенденції еволюціонування держави. Суспільні функції держави і види державного управління. Основні риси сучасної української держави. Загальна характеристика нової моделі державного управління і фактори, що обумовлюють її становлення.

Суспільні процеси як об'єкти державного управління. Поняття об'єкта державного управління. Властивості об'єктів державного управління. Класифікація об'єктів державного управління. Соціальний механізм державного управління в демократичному суспільстві. Система представництва інтересів у державному управлінні.

Організаційно-структурна складова системи державного управління. Поняття й напрямки державної політики. Державна політика: основні моделі вироблення. Критерії оцінювання ефективності державної політики.

Організаційно-функціональна структура державного управління.

Функціональна структура державного управління. Організаційна структура державного управління, її елементи і обумовленість державним устроєм. Поняття організаційно-функціональної структури державного управління. Методологічна основа і процес формування нової організаційно-функціональної структури державного управління. Співвідношення централізації і децентралізації в державному управлінні.

Організація управлінської діяльності у державних установах.

Комунікативна складова системи державно-адміністративного Організаційні зв'язки між ланками й щаблями управління. Подвійне підпорядкування та координація. Система інформації.

Організація управлінської праці як система організаційно-технічних заходів. Поділ праці в державних органах. Основні напрямки вдосконалювання організації праці апарату державних установ. Організація управлінської діяльності в масштабі всієї системи державного управління та її підрозділах. Мотивація роботи державного службовця. Фактори потенційної норми керованості. Органічні функції керівника та передача повноважень. Субординація та розподіл завдань із урахуванням верхньої границі можливостей виконавця. «Закон ситуації» чи об'єктивізація доручень.

Державно-управлінська діяльність. Стиль державного управління.

Особливості державно-управлінської діяльності. Основні форми державно-управлінської діяльності: правові, організаційні та організаційно-правові. Державно-управлінські акти і рішення. Стадії державно-управлінського процесу, управлінський цикл. Поняття управлінської технології. Технологія державно-управлінської діяльності.

Поняття стилю державного управління. Класифікація стилів державного управління. Типове й унікальне в державному управлінні. Взаємозв'язок ідеології, технології і стилю в державному управлінні. Резерви і принципи раціоналізації стилю державного управління. «Випереджаючий стан» державного управління. Державно-управлінська діяльність як мистецтво.

Змістовий модуль 4. Державне управління в основних сферах життєдіяльності суспільства.

Концепція адміністративної реформи як теоретична модель нової системи державного управління в Україні.

Об'єктивна детермінованість адміністративної реформи в Україні. Взаємозв'язок політичної і адміністративної реформ. Розбудова нової системи державного управління як обов'язкова умова посилення дієздатності держави. Зміст та ідеологія Концепції адміністративної реформи. Магістральні напрями адміністративної реформи і управління процесом її здійснення. Уроки і невідкладні проблеми реформування системи державного управління на сучасному етапі.

Об'єктивація та ефективність державного управління.

Сутність об'єктивації державного управління. Комплексний характер результатів державного управління. Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність функціонування суб'єкта державного управління: критерії і показники. Оцінювання ефективності державного управління. Аудит адміністративної діяльності.

Державне управління в основних сферах життєдіяльності суспільства.

Загальні засади державного управління соціально-економічними процесами на сучасному етапі. Державне управління галузями господарства та міжгалузевими комплексами. Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі.

Державне управління в соціально-культурній (соціальній) сфері. Формування державою системи соціального захисту вразливих верств населення. Особливості державного управління етнонаціональним розвитком. Державне управління розвитком територій. Засади державної регіональної політики на сучасному етапі.

Державне управління зовнішньоекономічним сектором. Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності. Специфіка управління у сфері освіти та науки, культури та ідеології. Державне управління у сфері молодіжної політики, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини

Державна служба в Україні та світі.

Загальні положення про державну службу в Україні. Правовий статус державного службовця. Управління державною службою. Загальні умови вступу на державну службу. Проходження державної служби.

1. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	

1	Тема 1. Державне управління як соціальне явище.	2		1 раз на 2 щотижні
2	Тема 2. Державна влада та державне управління.	2		1 раз на 2 щотижні
2	Тема 3. Державно-політичне управління на регіональному рівні.	2		1 раз на 2 щотижні
3	Тема 4. Державно-управлінська діяльність. Стил державного управління.	2		1 раз на 2 щотижні
4	Тема 5. Державне управління в основних сферах життєдіяльності суспільства.	2		1 раз на 2 щотижні
Разом		10		

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Організаційно-функціональна структура державного управління.	2		1 раз на 2 щотижні
2	Тема 2. Державна влада та державне управління.	2		1 раз на 2 щотижні
2	Тема 3. Сучасні парадигми та зміст системи державно-адміністративного управління.	2		1 раз на 2 щотижні
3	Тема 4. Взаємодія урядових установ в механізмі державного управління	2		1 раз на 2 щотижні
4	Тема 5. Державна служба в Україні та світі.	2		1 раз на 2 щотижні
Разом		10		

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Сутність політичних партій, їх роль у державному управлінні.	10	
1	Участь політичних партій у політико-управлінській діяльності держави.	8	
1	Громадські організації: поняття, функції, види.	6	
1	Співпраця органів державної влади з неурядовими організаціями як умова демократизації політики й державного управління.	6	
2	Форми та напрями взаємодії органів державної влади з неурядовими організаціями.	6	
2	Передумови та потреба у застосуванні технологічного підходу до державного управління.	8	
2	Технології політичного управління: поняття, зміст та сутність.	8	
2	Типологія та класифікація соціальних технологій.	8	
3	Атрибутивні та функціональні особливості публічної сфери в Україні.	6	
3	Сутність політичних партій, їх роль у державному управлінні.	6	
3	Участь політичних партій у політико-управлінській діяльності держави.	6	
3	Громадські організації: поняття, функції, види.	8	
4	Співпраця органів державної влади з неурядовими організаціями як умова демократизації політики й державного управління.	8	
4	Виконавчі органи влади в Україні	6	
Разом		100	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – семінарське заняття №1, 2	Питання для підготовки: практичне завдання №1	1 питання максимум 2 балів	12
	Практичне завдання – Аналітичне завдання	Проаналізуйте стратегію просування конкретної політичної сили (за вибором студента), користуючись однією з	7 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики;	7

		моделей політичного маркетингміх (4Р, 7Р, 4С).	6-5 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 4-3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; 1-2 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять.	
2	Теоретичне завдання – семінарське заняття №3	Питання для підготовки: практичне завдання №2	1 питання максимум 2 балів	6
	Практичне завдання – Аналітично-творче завдання	Охарактеризуйте специфіку фінансування політичного ринку в Україні. Оцініть прозорість цього процесу. Запропонуйте шляхи та механізми оптимізації фінансування виборчого процесу та партій в Україні.	7 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 6-5 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 4-3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; 1-2 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять.	7
3	Теоретичне завдання – семінарське заняття №4	Питання для підготовки: практичне завдання №3	1 питання максимум 6 балів	6
	Практичне завдання – Практичне аналітичне завдання	Окресліть можливості використання політичних маркетингових технологій у державному управлінні (на прикладі конкретної державної структури за вашим вибором). Проаналізуйте сучасну маркетингову стратегію обраної структури. Надайте рекомендації стосовно корегування планування й реалізації маркетингових заходів. Запропонуйте власну маркетингову кампанію для даної організації.	8 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 7-5 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 4-2 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять.	8

4	Теоретичне завдання – семінарське заняття №5	Питання для підготовки: практичне завдання №4	1 питання максимум 6 балів	6
	Практичне завдання – Практичне аналітичне завдання №4	1. Використовуючи теоретичні знання, набуті в процесі вивчення маркетингу територій та формування територіального бренду, проаналізуйте створення бренду території (регіону, області, міста, країни) за вашим вибором. Визначте слабкі та сильні сторони наявного територіального бренду та запропонуйте маркетинговий план просування даної території. Окресліть етапи та технології, які ви б застосували для цього.	8 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 7-5 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 4-2 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять.	8
Усього за змістові модулі контр. заходів				60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання – тести	Питання для підготовки: питання тесту розміщено у Moodle	1 бал за кожен правильну відповідь	10
	Практичне завдання: Аналітичне завдання	Використовуючи SMART-критерій побудуйте дерево цілей публічного адміністрування в Україні. Детально алгоритм виконання розміщений за покликанням: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1046784/mod_resource/content/2/%D0%86%D0%94%D0%97%20%D0%A1%D0%9F%D0%94%D0%A3	15-13 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 12-10 – положення та висновки есе недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 9-7 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 6-4 - відсутня чітка структура, слабка	15

		%D0%A3%20%281%29.pdf	аргументація положень 3-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура	
	Практичне завдання: аналітичне пошукове завдання	Створити цифровий продукт (допис, відеоролик, Reels) на одну з тем курсу з урахуванням знань та навичок, отриманих в ході вивчення дисципліни. Завдання виконується у форматі допису, відеоролику або Reels для Instagram.	15-13 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 12-10 – положення та висновки есе недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 9-7 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 6-4 - відсутня чітка структура, слабка аргументація положень 3-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура, робота містить лише пару окремих тез	15
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

- Державне управління: підручник : у 2-х т. / Нац. акад. держ упр. при Президентіві України; ред. кол. Ю. В. Ковбасюк, (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. Київ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.
- Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

3. Євтушенко О. Н., Андріяш В. І. Державне управління: [навч. посібн. у трьох частинах]. Ч. 2.: Система органів державної влади та місцевого самоврядування України. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 248 с.
4. Ємельянов В. М. Державне управління: у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 336 с.
5. Малиновський В.Я. Державне управління: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2009. 608 с.
6. Прикладна політологія: навч. посіб./За ред. В.П.Горбатенка. Київ: ВЦ «Академія», 2008. 472 с.

Додаткова

1. Агарков О. А. Соціально-політичний маркетинг: теоретичний і практичний аспекти: монографія / за наук. ред. д-ра філос. наук, проф. В. М. Бебика. Запоріжжя: Просвіта, 2011. 314 с.
2. Бакуменко В., Попов С. Парадигма інноваційного розвитку суспільства: сучасні концепції реформування публічного управління. Ефективність державного управління: зб. наук. праць. Вип.43. 2015. С. 21-28.
3. Бокоч В. М. Електоральний маркетинг в політичному процесі: міжнародний досвід: монографія. Ужгород: Ліра, 2015. 198 с.
4. Балл Г. Феномен вибору в контексті соціальної поведінки // *Соціальна психологія*. 2005. № 1 (9). С. 3–13.
5. Бурдье П. Социология политики / Пер. с фр.; общ. ред. и предисл. Н. А. Шматко. Москва: Socio-Logos, 1993. 336 с.
6. Довженко В. А., Дзюба І.С. Реалізація інструментів публічного управління в умовах реформи децентралізації. Актуальні проблеми соціального управління в Україні за умов глобалізації: [збірник наукових робіт / за ред. Т. В. Семенюк, С. М. Коляденко, Н. П. Павлик]. Житомир: Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2017. С.29-31.
7. Духневич В. Психологічна готовність до політичного вибору // *Соціальна психологія*. 2004. № 2 (4). С. 70–76.
8. Желябін В.О. Еволюція управління в контексті державного управління. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2009. Вип.38. с. 167-173.
9. Інституційні зміни політичної системи України: оцінка стану, тенденції розвитку: наукова доповідь / за ред. д.політ.н., професора Г.І. Зеленько. Київ: ІПІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2014. 164 с.
10. Калашников В.М. Військова демократія як додержавна форма соціального управління у світовій та вітчизняній історії. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2015. № 6. С.10-18.
11. Козак В. Стратегічні аспекти реформування публічного управління в Україні в умовах децентралізації. Державне управління та місцеве самоврядування. 2017. №1. С. 27-34.
12. Конституційні аспекти розподілу повноважень у системі вищих органів державної влади України. Київ: НІСД, 2015. 27 с.
13. Луценко К.В. Політична реклама як іміджеві технологія у системі комунікацій та маркетингу: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Чернівці, 2006. 18 с.
14. Мамонтова Е. В. Політичний брендинг як технологія соціального управління: український досвід // *Університетські наукові записки*. 2007. № 1 (21). С. 240-244.
15. Николин Л. Теоретичні аспекти дослідження концепції політичного маркетингу // *Вісник Львівського університету. Серія філос.- політолог. студії*. 2017. Вип. 9. С. 59-64.
16. Оболенський О.Ю. Державна служба: підручник. Київ: КНЕУ, 2006. 472 с.
17. Пантелейчук І. В. Політичний режим в Україні: проблеми демократичного транзиту. Актуальні проблеми державного управління. 2010. № 2 (38). С. 282–289.
18. Політичний маркетинговий аналіз: метод, практика: монографія / Шубін С.П. Київ: Генеза, 2007. 112 с.
19. Поліщук І. О. Вибірчі технології: сутність та різновиди // *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2015. № 4. С. 106–112.
20. Рубцов В.П., Перинська Н.І. Державне управління та державні установи: навч. посіб. для дистанційного навчання. За ред. Ю.П. Сурміна. К.: Університет «Україна», 2008. 440 с.
21. Телетов О. Основи політичного маркетингу // *Механізм регулювання економіки*. 2006. № 2. С. 66-75.

22. Телетов О., Титаренко Ю., Шевченко О. Загальна концепція та інструменти політичного маркетингу // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2013. № 2. С. 49-63.
23. Щербина Ю.С. Колір у символіці політичних партій України як прийом маніпулювання // *Гілея: наук. вісн.* 2011. Вип. 48. С. 843-849.
24. Kuzio T. Regime type and politics in Ukraine under Kuchma. *Communist and PostCommunist Studies*. 2005. № 38. Р. 167–190.

Інформаційні ресурси

1. Богущ Д. Майбутнє ідеології українських партій. *Українська правда*. 2011. URL: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/bogush/4d77a0039cff4/>
2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (Урядовий портал). URL: www.kmu.gov.ua.
3. Загурська-Антонюк В. Ф. Сучасні тенденції децентралізації державної влади та їх реалізація в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 2. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1391>
4. Закон України «Про державну службу» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
5. Зеленько Г. Система державного управління в Україні: траєкторія змін 2014-2015 рр. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2016. Вип. 5-6. С. 4-34. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2016_5-6_3.
6. Законодавство України URL: www.zakon1.rada.gov.ua/laws.
7. Ключко А. А. Особливості становлення сучасної політико-управлінської еліти в контексті модернізації публічного управління в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 12. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1881>
8. Національна Рада реформ URL: <http://imovox.in.ua/wordpress/wp-content/uploads/2015/05/image0094.png>
9. Сервер Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua. Овчар І.В. Партійна і політична ідеологія українського суспільства: межі дотичності та протиставлення. *Гілея : науковий вісник: збірник наукових праць*. Київ. 2010. Вип. 31. URL: https://otherreferats.allbest.ru/law/00278160_0.html
10. Сисарев О.В. Ідеологічні основи політичних партій в Україні, перспективи розвитку партійної системи. URL: <http://intkonf.org/sisarev-ov-ideologichni-osnovi-politichnih-partiy-vukrayini-perspektivi-rozvitku-partiynoyi-sistemi/>
11. Стратегія реформування державного управління на 2016-2020 роки URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249140701&cat_id=246711250
12. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80#Text>
13. Сущенко В. Реформування державного управління - пріоритетне завдання в процесі європейської інтеграції України <https://razumkov.org.ua/statti/reformuvannia-derzhavnogo-upravlinnia-priorytetne-zavdannia-v-protse-i-evropeiskoi-integratsii-ukrainy>
14. Ярош Б.О. Загальна теорія політики : навч. посіб. / Б.О. Ярош, О.Б. Ярош. Луцьк : Видавець: РВВ «Вежа». 2005. 240 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-562.html>.
15. Freedom in the world: Ukraine 2006-2016 URL: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2016/ukraine> 34 НАУКОВІ ЗАПИСКИ Випуск 5-6(85-86)
16. Freedom in the world 2016 : democratic breakthroughs in the balance URL: <https://freedomhouse.org/report/freedomworld/freedom-world-2016>
17. Rudnieva A., Malovana Y. The Image of Ukraine in the International Arena in the Minds of the Current Processes of Digital Transformation and e-Government. Citizen-centric e-Government in the European Union / Dudzik S., Kawka I. Krakow : WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA. 2023 С. 271-289. URL: <https://books.akademicka.pl/publishing/catalog/view/529/1728/2165>.

9. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального

письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.). https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya.pdf

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу juliiamalovana@gmail.com У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишіть повідомлення у Telegram.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2025-2026 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методикку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:

v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>